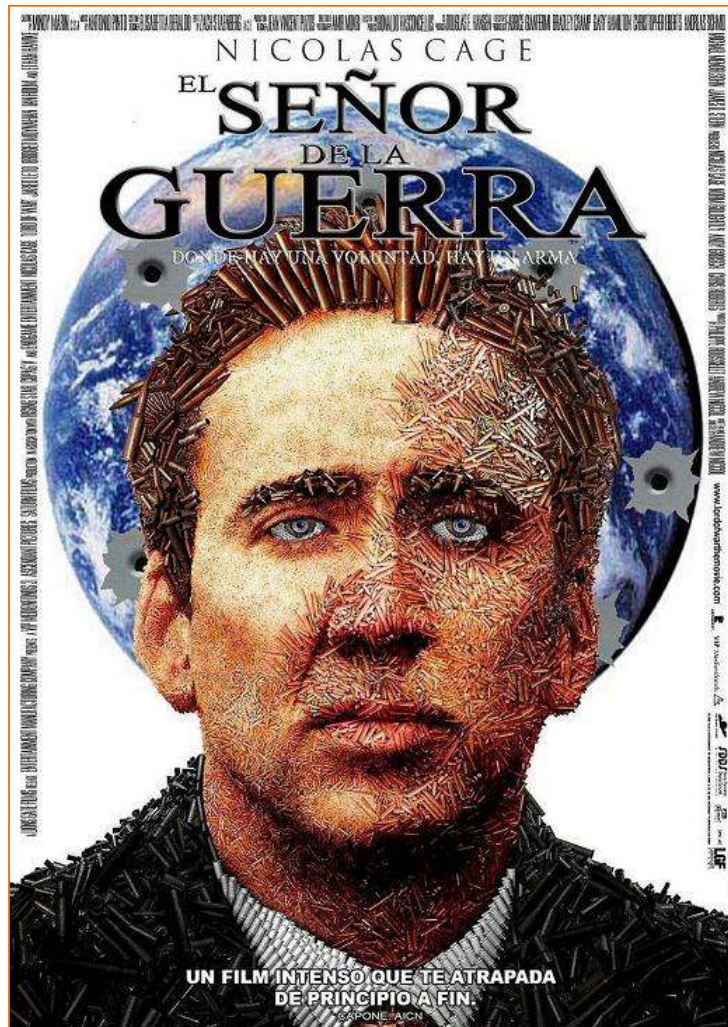

País: USA.
Any: 2005.
Durada: 122 min.
Gènere: Thriller, acció, drama.
Direcció: Andrew Niccol
Guió: Andrew Niccol
Intèrprets: Nicolas Cage, Jared Leto, Bridget Moynahan, Shake Tukhmanyan, Jean-Pierre Nshanian, Eamonn Walker, Sammi Rotibi, Ethan Hawke, Ian Holm
Música: Antonio Pinto.
Fotografia: Amir M. Mokri
Muntatge: Zach Staenberg
Disseny de producció: Jean Vincent Puzos
Productors: Nicolas Cage, Norman Golightly, Andreas Grosch, Andrew Niccol, Chris Roberts, Teri-Lin Robertson, Philippe Rousselet
Productors executius: Bradley Cramp, Christopher Eberts, Fabrice Gianfermi, Michael Mendelsohn, Andreas Schmid, James D. Stern
Productora: Ascendant Pictures, Endgame Entertainment, Entertainment Manufacturing Company, Reeleyes Film, Rising Star, Saturn Films, VIP 3 Medienfonds
Distribució: Sony Pictures

el senyor de la guerra

EL SEÑOR DE LA GUERRA

Sòs

"El senyor de la guerra" és una història d'aventures i acció basada en un fet real que supera a la ficció, situada en el món globalitzat de la tracta d'armes. La pel·lícula explora una conseqüència poc coneguda del final de la Guerra Freda, l'enorme quantitat d'armes que de sobte va quedar disponible en els antics estats soviètics per vendre als països en vies de desenvolupament (sobretot d'Àfrica), el negoci que significava això per als països desenvolupats com Estats Units, Xina o la Unió Europea, i les immenses sumes de diners obtingudes pels traficants d'armes que les van encobrir a aquests països que finançaven guerres.

La pel·lícula segueix les incansables aventures del traficant d'armes Yuri Orlov (Viktor Bout en la realitat), interpretat per Nicolas Cage. A través d'algunes de les zones de conflicte més perilloses, Yuri lluita per escapar-se d'un implacable agent de la Interpol, dels seus rivals en el negoci i fins a d'algun dels seus clients que inclouen a molts dels més importants dictadors. Finalment, Yuri s'ha d'enfrontar també a la seva pròpia consciència.

CRÍTiques

El món es regeix per una sèrie de regles que escapen a un mateix. En aquest món Yuri Orlov troba el seu lloc com a traficant d'armes fins que es converteix en el més important del món, amb tot el que això implica.

Andrew Niccol dirigeix aquesta pel·lícula visualment potent i que narra en primera persona les vivències d'aquest traficant interpretat per Nicolas Cage. És curiosa la trajectòria d'aquest director, plenament establert a Hollywood i que compta històries amb un aparentment gran potencial comercial des d'un punt de vista tremendament humà. Aquesta pel·lícula no és l'excepció a les dues anteriors, *Gattaca* i *Simone*. Precisament el gran encert de la pel·lícula és que des del primer instant no només empatitzem amb el protagonista, sinó que fins i tot ens cau bé, i és que si no fos per la seva 'professió' seria una persona amb la qual fàcilment podríem establir amistat. Un tipus fins a cert punt somiador, que vol ser algú en la vida i que valora la seva família i el seu entorn, però que les circumstàncies i la seva ambició van posant cada cosa al seu lloc i condicionant la seva vida més que no pas el que ell pretenia.

És curiós que sigui precisament la inhumanitat amb la qual Orlov veu el seu ofici el que ens faci acostar-nos a ell. No es tracta d'un tipus despietat, cruel o malintencionat. Simplement fa alguna cosa que si no ho fes ho faria una altra persona; ha trobat un forat que algú havia d'omplir, fins i tot per mantenir el món tal com el coneixem. La fredor amb la qual ven armes a governs corruptes o traficants de droga és la mateixa amb la qual qualsevol de nosaltres veiem això en les notícies, no ens agrada que succeeixi, però donem per fet que és inevitable, que hi ha un ens superior (diguem govern, mercat o societat) que domina tot més enllà de les nostres pròpies accions.

Aquesta idea es fa més palpable segons avança la pel·lícula, però també és cert que és aquest conformisme i aquesta tolerància és el que farà que la vida d'Orlov acabi per ensorrar-se.

I és que si una conclusió es pot treure de la pel·lícula, és que malgrat que hi hagi coses que individualment no podem controlar, hi ha coses que sí podem fer perquè almenys tot millori una miqueta, alguna cosa que es veu perfectament en l'últim negoci que tanca Orlov a la pel·lícula.

També és cert que tot això Niccol ho explica amb un pols excepcional, amb un muntatge atractiu i en definitiva, amb una presentació i un bon fer que ajuden que tot això ens ho miremos gustosos. Una pel·lícula molt més substancial del que la seva posada en escena podria suggerir. Això és fer bon cinema i per això ens ho mengem amb patates.

Javier Ruíz de Arcaute
Las horas perdidas

Què fem quan les reserves d'armes més importants del món les trobem als EUA, Regne Unit, Rússia, França i Xina, que són a la vegada els cinc membres permanents del Consell de Seguretat de l'ONU?

Sota aquesta pregunta s'amaguen masses morts, assassinats, robatoris i segrestos finançats, de manera il·lícita, immoral, indirecta però sembla que legal, pels nostres governs, els mateixos que defensen la causa democràtica de pau i solidaritat al món. És així com Andrew Niccol ens ho presenta a "El Senyor de la Guerra" (Lord of War, 2005) amb Nicholas Cage, Jared Leto (també conegut per liderar un grup de rock alternatiu als Estats Units), Ethan Hawke i la guapa i elegant Bridget Moynahan. És una crítica acèrrima al multimilionari negoci de les armes i de com aquestes es converteixen en instrument de canvi entre malfactors i traficants, entre pares de família i governants o entre militars i presidents de govern. Tal com li diu Cage al policia Hawke al film: "em volen jutjar a mi quan és el teu estimat president dels Estats Units qui ven més armes en un dia que jo en tot un any". Frase que es reforça quan al final de la pel·lícula el traficant d'armes o "senyor de la guerra" queda alliberat de la cadena o cadenes perpètuas a les quals s'enfronta, amb un simple "deixin-lo lliure" d'un alt càrrec del govern americà. "Ens necessiten", contesta Cage. Què trist, dic jo.

Deixant a una banda la moralitat de la cinta, que és molta i molt bona, Niccol ens sorprèn, després de films com "Gattaca" (1997) o "Simone" (2002), amb una meravella a nivell tècnic i visual. Els desplaçaments i travelling de càmera són meravellós, i és que sembla ja alguna cosa rutinària que pel·lícula en la que treballi Nicolas Cage, pel·lícula que no sol fallar en això. Però anem al gra: veure "El senyor de la guerra" és gaudir d'imatges impossibles de conèixer si no fos per la gran pantalla, però a la vegada tan reals com baixar a comprar el pa al forn del teu barri. La guerra és real, però Niccol va més enllà per mostrar-nos com és la vida d'un traficant d'armes.

El guió gaudeix de moltes frases fetes, però no per això deixa de ser intel·ligent. Els diàlegs mostren la duresa de la guerra en zones com Sierra Leone, on malalties com la SIDA i la fam assoten als seus habitants, i com hi ha una barrera informativa que no permet que això se sàpiga en el primer món. Ni això, ni moltes altres coses.

Et pot agradar més o menys Nicolas Cage, enfadar-te per ser el nebot de Francis Ford Coppola, però el seu talent, potser massa forçat en alguns moments, és innegable. Fins i tot el paper de Bridget Moynahan fent de dona de Cage, què en principi li ve al pèl (dona artista, bellíssima model, actriu frustrada) destaca dramàticament quan s'adona de com es guanya la vida el seu marit, tot prenent una decisió que per a res és passiva, sinó tot al contrari, i també real. Leto, no obstant això, destacarà pel seu paper com a cocaïnòman perdut de la vida però, sobretot, per ser massa humà en un negoci que no permet que et corri sang per les venes. Això últim és una paradoxa per tractar-se, el tràfic d'armes, d'un negoci la funció principal del qual és el vessament de sang... Això sí, aliena.

Existeixen poques pel·lícules com "El senyor de la guerra", que combinin a la perfecció talent, acció i un tema tan real com la pobresa, la fam i els desastres al tercer món, a més del tràfic d'armes. El film tampoc deixa de banda l'altre extrem de la balança, com els nostres governants fan oïdes sords davant un negoci que no només els hi proporciona sucoses quantitats de diners, sinó que a més els perpetua en el poder. Perquè tal com es diu en un moment de la cinta, "aquí valen més les bales que els vots".

Raúl G. Serra
Notas de cine

Origen del projecte

El tòpic contemporani del trànsit mundial d'armes ha estat debatut i discutit en els moderns mitjans de comunicació, però cap pel·lícula s'havia acostat tant a la realitat d'aquest negoci. El director i guionista Andrew Niccol es va inspirar en una sèrie d'esdeveniments reals a través dels anys, quan va començar a desenvolupar el personatge de Yuri Orlov, traficant d'armes, els negocis del qual el van portar a ser batejat "Senyor de la guerra". A més de ser la barreja de cinc traficants d'armes reals, segons Niccol, el personatge d'Orlov és també un personatge d'estudi, que explora el costat més fosc de la naturalesa humana. Encara que el personatge d'Orlov és fictici, els esdeveniments descrits en la pel·lícula no ho són. "Gairebé tots els esdeveniments de la pel·lícula tenen un precedent real", comenta Niccol. "Helicòpters militars van ser venuts com helicòpters de salvament, traficants d'armes van canviar els noms i registres dels seus vaixells en alta mar, un conegut traficant d'armes va ser alliberat d'una presó americana en estranyes circumstàncies, els fets del saqueig dels arsenals militars soviètics després de l'esfondrament de la URSS... tot això és cert".

Tot i això, va ser aquesta fidelitat als esdeveniments de la vida real el que va fer encara més difícil que de costum l'aconseguir finançament per al projecte. Niccol explica: "Com la pel·lícula no s'avergonyeix de mostrar els fets sobre el paper dels EUA en el subministrament d'armes, se la va considerar massa polèmica. La tasca de trobar finançament americà va ser encara més difícil en el moment en que el guió es va sotmetre a consideració: una setmana abans del començament de la Guerra de l'Iraq".

Va ser un grup d'inversors estrangers els qui van tenir la valentia suficient per jugar-se-la amb la validesa de la pel·lícula i la força del guió. El productor Philippe Rousselet va ser fonamental per trobar el finançament que permetés la producció de la pel·lícula, però la seva tasca no va ser fàcil. "Quan intentes vendre una pel·lícula que explica la història d'un traficant d'armes en un món que trafica amb armes, una setmana abans que comenci la Guerra de l'Iraq, et fas una idea de com resultarà de difícil posar el projecte en marxa. En realitat vaig trigar un any i mig. I he hagut de comptar amb tres mitjans de finançament, amb la qual cosa podria haver fet tres pel·lícules amb tots els acords que vaig tancar per a la pel·lícula, que al final va sortir endavant".

Ni Rousselet ni Niccol estaven disposats a rendir-se davant la pel·lícula. Quan Rousselet va arribar per primera vegada al projecte, ho va fer atret per la qualitat i la intel·ligència del guió de Niccol i va quedar convençut que seria una producció molt especial. Rousselet explica: "és una història amb tal força, amb personatges tan potents, amb un guió tan ben escrit... És inusual i una gran sort el tenir l'oportunitat de llegir un guió com el d'Andrew".

La força del material va ser també el que va atreure a un repartiment d'alt calibre a "El senyor de la guerra". "Per descomptat que em va impressionar el fet que no es donessin voltes, que fos tan sincer", recorda l'actor Nicolas Cage, que encarregat de donar vida al paper principal, el traficant d'armes Yuri Orlov. "Poca gent té el valor d'exposar-ho de la manera que ho ha fet Andrew. En part, per això vaig voler fer aquest guió, que semblava tan diferent de tota la resta. Tenia una història original i diferent i dona una visió interior del que jo crec és la realitat del tràfic d'armes".

Cage, qui va creure en el guió tant com per participar-hi com a coproductor de la pel·lícula, continua: "Ens vam involucrar fa uns dos anys i vam començar a parlar amb Andrew del guió i dels conceptes, a parlar dels altres actors i de com ho portariem a terme. No és una pel·lícula de baix pressupost; segurament és un film independents més cars, i no hi ha cap participació americana finançant aquesta pel·lícula".

El productor Rousselet recorda la primera reunió entre Cage i Niccol. "Ell (Niccol) es va trobar per primera vegada amb Cage al seu despatx i tenia una taula d'uns deu metres de llarg coberta de fotos de revistes i diaris, de tot, sobre com veia ell

la pel·lícula, com seria. Li explicava la pel·lícula a Cage així. I, al final de la taula, havia un rifle AK-47 de veritat. Andrew li va preguntar a Cage, "Bé, vols fer la pel·lícula o no?" I Cage va dir, "Sí".

Niccol no es podia imaginar que un altre actor pogués interpretar aquest paper tan moralment turmentat (Yuri Orlov) amb tant de carisma. "Nicholas Cage és segurament l'únic actor que podria fer d'un traficant d'armes com Yuri Orlov, versemblant i simpàtic al mateix temps", diu. No només Cage es va sentir atret pel tema. L'actor Ethan Hawke, que interpreta a l'antagonista d'Orlov, l'agent de la Interpol Jack Valentine, ja era un admirador de l'obra de Niccol, amb qui havia col·laborat anteriorment en la pel·lícula Gattaca. "En la manera d'escriure d'Andrew tot em sorprèn", comenta Hawke. "En primer lloc, ja el tema per si mateix és una part interessant de l'univers humà per explorar. El guió em va impressionar i em va interessar realment".

Aquesta pel·lícula és veritablement única. En llegir el guió vaig quedar molt sorprès perquè és, en part, un estudi polític-social, i en part, un estudi de caràcter d'aquest traficant d'armes; i és una cosa que no havia vist en cap pel·lícula. Mai havia vist una pel·lícula sobre aquest món", diu l'actor Jared Leto, que va interpretar el paper de Vitaly, el germà menor d'Orlov. "Em va fascinar i vaig aprendre moltíssim".

L'actriu Bridget Moynahan està molt d'acord amb els seus col·legues. "No abunden per aquí els guions ben escrits, era alguna cosa que jo perseguia feia temps. Vaig estar encantada de poder aconseguir-ho per fi, sobretot amb un repartiment així".

A més del consistent repartiment principal, el director Andrew Niccol també va aconseguir al veterà actor Ian Holm per interpretar al traficant d'armes de la vella escola, Simeon Weisz, contrastant amb el jove i dinàmic Orlov de Cage. La presència en la pantalla de l'actor Eamonn Waller va humanitzar un dels dictadors africans més viciosos de tots els temps, Andre Baptiste, al costat de Sammi Rotibi, que va captar la violència salvatge del fill de Baptista, Andre Junior.

En realitat, el productor Philippe Rousselet va confirmar que el guió de Niccol va aconseguir una ràpida resposta afirmativa de tots els actors als quals van acudir. "Cage sempre va estar vinculat a la pel·lícula, va ser el primer a pujar a bord. Ethan sempre va estar en el pensament d'Andrew, així que nosaltres sempre treballem amb la suposició que Ethan formaria part de la pel·lícula. Així que encara que oficialment mai deixéssim de buscar, extraoficialment sempre vam comptar amb ell", diu amb entusiasme Rousselet. "El genial d'Andrew i la seva obra és que quan els actors llegeixen el guió o quan coneixen a Andrew, no dubten".

L'estil i el sentit

"No acostumo a veure les pel·lícules que faig", comenta l'actor Jared Leto, "però sento molta curiositat per aquesta pel·lícula, per ser tan diferent i perquè les seves proporcions són tan... bé, normalment, aquesta pel·lícula tindria un pressupost petit, però les persones que financen aquesta pel·lícula són per descomptat molt valentes. Sento molta curiositat, pel tema central i la grandiositat, l'abast... sembla una pel·lícula importantíssima, encara que és un film independent". Continua: "'El senyor de la guerra' és en part un estudi social, en part un estudi de caràcter i espectacle, tot al mateix temps". El seu abast i les diferents influències en el guió i la direcció de Niccol han fet més difícil classificar aquesta producció, encara que el mateix Niccol veu la pel·lícula d'una manera més senzilla: "com Yuri és un traficant d'armes internacional, la pel·lícula és sobretot una 'road movie'. La pel·lícula transcorre en 13 països, unificats per l'espectacular fotografia d'Amir Mokri i l'enginyós disseny de producció de Jean Vincent Puzos. Els seus talents es combinen per descriure el trist i absurd món del tràfic d'armes".

Rousselet també destaca el talent del dissenyador Puzos per crear els ambients, sovint descarnats per la guerra, en els que

es mou Yuri Orlov, malgrat que Puzos va treballar amb mitjans limitats. "És una pel·lícula de 50 milions de dòlars i és molt independent, és difícil fer que tot s'assembli al que posa en el guió i requereix molt d'esforç de tot l'equip de rodatge. Han treballat amb un pressupost limitat i el resultat és una pel·lícula que vista en la pantalla sembla de 200 milions de dòlars". "És una pel·lícula increïble", diu Leto, "perquè visualment perceps coses que cap de nosaltres ha vist realment. Després d'un combat als carrers, el que trobes és literalment una catifa de casquets de munició i mai ho hem vist. Et porta a llocs que són inesperats". I conclou: "Jo crec que és política, pels temps que vivim. Ara encara sembla més important. Per descomptat, et farà pensar".

El co-protagonista Hawke està d'acord que tampoc pot evitar veure el costat polític d'aquesta pel·lícula, quelcom que és explorat en 'El senyor de la guerra' com el món d'avui vist a través dels ulls del traficant d'armes. "La veritat de la qüestió és que aquest país (EUA) fabrica moltes armes i venem moltes armes. I se les venem a molta gent pobra que les faran servir per matar-se els uns als altres", explica Hawke. El productor Norm Golightly coincideix. "Realment és el retrat d'un personatge que en certa manera circula per la seva pròpia línia moral, que se cenyeix al seu propi codi, que ha definit per a si mateix, en un món molt basat en la realitat. I és també un retrat de com funciona avui el nostre món i del que passa entre bastidors, el que molta gent sospita, a diferència del que es veu totes les nits a les notícies".

Tot i això, si el públic interpreta algun missatge polític a la pel·lícula, aquesta pretén sobretot ser un drama. "Si tens un guió titulat 'El senyor de la guerra', quan la gent va a veure la pel·lícula, pot semblar una pel·lícula d'acció, però no ho és... és un drama", explica Nicolas Cage. "És una obra del gènere i la presentació d'aquest estil de fer cinema, però va en una direcció diferent." Cage es va sentir també atret pel que ell denomina "la sensibilitat amb humor negre" que transcorre pel film i que alterna la intensa realitat del tràfic d'armes d'Orlov amb moments d'autèntica. El co-protagonista Ethan Hawke també s'ha vist atret per la barreja de l'humor negre i el drama de la història de Niccol.

"La pel·lícula acabarà inevitablement en les prestatgeries de 'Drama' de les botigues de vídeo", reflexiona el director, Andrew Niccol. "Si està en la secció 'Tràfic d'armes', pot ser que sigui l'única pel·lícula que hi hagi allà, perquè és una cosa que no hem vist mai. Esperem que al públic li sembli una pel·lícula que fa reflexionar".

Informació de la producció

"El senyor de la guerra" va començar el seu rodatge el 2 d'agost de 2004 a Nova York, rodant en diversos exteriors al voltant de Manhattan i la zona de Brighton Beach de Coney Island. Després de nou dies de rodatge, la producció es va traslladar a Ciutat del Cap (Sud-àfrica), durant deu setmanes. La pel·lícula es va acabar el 2 de novembre de 2004, amb tres dies de rodatge a la República Txeca, a on es va traslladar l'equip per aprofitar el paisatge de l'Europa de l'Est i d'una antiga base militar soviètica que es va fer passar per Ucraïna. El repartiment i tot l'equip de 'El senyor de la guerra' va sentir un immens respecte per l'enorme volum i meticulositat del treball d'investigació portat a terme pel director Andrew Niccol abans, fins i tot, de començar a escriure el guió. Era indiscutible que Niccol era la principal autoritat en els esdeveniments i historial de fons retratats en 'El senyor de la guerra'. "Va ser realment Andrew qui va portar a terme tota la investigació", explica Rousselet. "Andrew treballa d'una manera molt independent, és ell qui fa tota la investigació, ell és qui fa tot el treball fonamentalment." Riu. "Andrew és tan meticulós i tan perfeccionista que no deixa res a la sort o a la casualitat, res. Qualsevol dubte que tinguis, pregunta-li a Andrew, i ell tindrà una resposta per a tu".

"Una de les coses que m'agrada d'Andrew és que troba coses que a un se li passen per alt", diu Hawke. Continua: "El que té de bo treballar amb Andrew és que investiga molt. T'informa amb tota la informació. Només has d'acudir a ell per saber algun detall concernent al tema de la pel·lícula". "El guió d'Andrew era completíssim i m'indicava com havia de fer-ho. Va fer un gran treball", diu Jared Leto. El productor Norm Golightly assenteix comentant: "Ell (Niccol) no deixava la investigació per fer-la al final del dia".

Va ser el coneixement de Niccol sobre el tema que investigava, al costat del seu afany a crear una recreació realista del món d'Orlov, el que va portar l'equip de rodatge a un dels barris més perillosos de Ciutat del Cap. Malgrat els dubtes relatius a la seguretat, Niccol estava segur que allà s'aconseguiria la recreació perfecta per a l'escena al carrer de Monróvia. El resultat, tal com Rousselet assenyala de seguida, va ser "fantàstic i molt similar a la realitat de Monróvia (Libèria)". En realitat, la diversitat del paisatge de Sud-àfrica va permetre al pressupost de producció recrear diversos països d'Àfrica, Àsia i Sud-amèrica, i fins i tot llocs tan diferents com Ucraïna i el Carib, que són recorreguts per Orlov, sense haver de viatjar a cadascun dels països. El repartiment i l'equip tècnic van quedar igualment impressionats per la bellesa i força del paisatge. "És un país preciós: tal i com cau la llum aquí, a Àfrica, pots veure els animals i pots fer moltes coses", comenta Cage. "Estar a Àfrica és una experiència que fa pujar l'adrenalina". "Aquesta és una de les coses úniques d'Àfrica", assenyala Leto. "En moltes coses és el món en gran. La topografia; és un lloc estranyament preciós. Ha estat un plaer rodar aquí". Encara que tot el repartiment i l'equip tècnic va quedar fascinat pel paisatge africà, l'actor Nicolas Cage estava una mica menys enamorat d'algunes coses de la vida salvatge que van compartir amb ell alguna escena. "Hi havia un voltor sud-africà en el rodatge i jo no dubtava que allò era una espècie de velociraptor de Jurassic Park molt ferotge. Allò era un dinosaure. Xisclava, cuclejava, saltava i tenia uns esperons, que si t'agafava, et feia trossos. I estaven alimentant cries de voltor, la qual cosa feia tota l'escena encara més terrorífica!"

organitza:

amb el suport de:

Diputació Barcelona
xarxa de municipis

AJUNTAMENT DE SANTA
COLOMA DE CERVELLÓ
Regidoria de Solidaritat
i Cooperació